

Til fólkatingsveljararnar

Framhald av 1. síðu.

fýri føroyingar, — eg hevði ta æru og gleði av at vera limur av teirri stóru grønlandskommisjónini og fekk harvið eisini høvi at sigla kring Grønland, tala við grønlandingar, eisini á fundi í grønlandsráðnum. Tann seinast nevnda talan er uppátturprentað í tingtiðindum saman við eini frágreiðing um ferðina og einum uppskoti um útbýgging av Sydhavnen, har ið norðmenn og danir hava arbeitt og bygt seinastu árin.

HIN SOSIALA ABÓTIN

Ellisrentulóg.

Avlamsrentulóg.

Lógin um hjálp til fólk í heimarøkt. Hesar triggjar lóginar, sum eg hevði ta gleði at tala fýri í fólkatingsinum, hava verið ein veldigur bati fýri gomul, sjúk og treingjandi.

LÓGIN UM MARSHALLPENINGS-BÝTIÐ

eigur at verða tikin við her, tí til seinasta lögtingsval vildu summir mótstøðumenn trætast, um vit yvirhövur fingi nakran marshallpening og vildu í hvussu er avsanna, at vit fingi ein stórri lut enn danir eftir fólkatilinum. Men nú vita øll, at okkum ikki bara fall partur av marshallpeninginum í lut, men at hann var um triðing meiri uppá menniskja enn danir fingi.

LUT Í TEIMUM 75 DONSKU MARSHALLMILLIÓNUM

Haraftrat kom so, at tað eydnaðist mær sum fólkatingsmanni við undirtøku av Poul Niclasen sum landstingsmanni at fáa í lag, at føroyingar kunnu fáa lán av teimum 75 milliönunum, ið danir av sínum luti av marshallpeninginum lögdu í Erhvervs-lånefonden. At danir gingu við til hetta skulu teir hava mikla tøkk fýri, tí teir kundu sagt, at tá ið vit hövdu fingið bytt okkara ríkiliga part burtur frá, áttu vit einki krav at fáa sama lánið av teimum 75 milliönunum sum teir.

Hesar 75 milliönirnar eru seinri øktar munandi. Tað eigur at ligga um stívar 2 milliönir, sum føroyingar hava fingið í lán av hesum danska marshallpeningi.

SEV. OG EL-MÁLID

Føroyar hava yvirtikið el-málið. Men kortini eydnaðist at fáa eina skipan í lag við státsláni og státsstudningi til SEV og onnur líknandi stór el-verkstøttir, ið standa fýri í Suðuroy og aðrastaðni.

HAVNARBYGGINGIN OG STAT-URIN

Hóast lögtingið og kommunurnar vóru farin undir at byggja tær tilætlaðu havnarbyggingar, so hvør skuldi gjalda sín helming, bar tað til at fáa ta skipan, at státturin skuldi lætta kommununum við helminginum við at rinda 25 % av byggikostnaðinum.

FÖROYSKI FÓLKASKÚLIN AJAVNT VIÐ TANN DANSKA

Lógin um, at føroysku læraralónirnar, ið státturin rindar helmingin av, skulu vera á hædd við tær dansku, hevur tikið burtur eina »deklassering« og givið føroyskum skólum javnbjóðis møguleikar við teir dansku. Skipanin um, at státturin letur 20 % til skúla- og lærarahúsbýgging er komin aftur í gildi og veitir skúlamálinum góðan stuðul, tí alstórvur tørvur er á skúlabýgging.

Einn er at nevna lógr sum »veð« í veiði, sum eg persónliga haldi —

og tað segði eg eisini á ríkisdegi — ikki nýttist at vera komin á danatig, og aðrar fyriskipanir og peningajáttanir, sum til Skipafelagið og onnur mál. Men tað fer at steðga vegna plástrót. —

DRÁTTURIN UM TÆR 4 MILLIÖNIRNAR

Sum lögtings- og fólkatingsmaður havi eg tikið lut í samráðingunum um finansiering av okkara vinnulívi, harundir endurreising av Sjóvinnubankanum.

Tað er eingin loyna, at vit javnaðarmenn vóru við at krevja kortini á borðið.

Fýri javnaðar-sjálvstýrisflokkarnar legði eg alla orkuna á móti umboðsmönnum fýri sambandið og fólkaflakkin eins og sjálvstýrissamgongu fýri at tær so mikið umskrivaðu 4 milliönirnar av marshallpeninginum ikki skuldu verða nýttar til sjóvinnubankan, men bardist fýri, at státturin ella nationalbankan skuldi lata henda pening. —

Hóast, at so hart stóð á, at strongur var við at breyta, vann tað stóðan, at tær 4 milliönirnar fóru ikki av marshallpeninginum, men komu kortini frá Nationalbanken, ið státturin stendur aftanfýri.

Hugsí, at føroyingar kunnu vera fegnir yvir hetta úrslitið.

HVALAVEIÐIMÁLID VARÐ BJARGAÐ FÖROYINGUM

Annað málið, ið bar miklar breistir við sær og dunaði niðri í Danmark, var hvalaveiðimálið:

Sambandsmenn og fólkaflaksmenn stóðu einmælt aftanfýri hvalastýrið í uppskotinum at selja hvalaveiðirnar við hvalaveiðirættindunum.

Men javnaðarmenn og sjálvstýrismenn lögdu ímóti og fórdi til gerðar bók tingsins hitt harðasta mótmæli móti soleiðis at avsluta so týdingarmiklan tætt av okkara lívsrætti.

Eisini hesa ferð vunnu vit: Hvalastöðirnar vórðu ikki seldar. Marshallpeningurin nýggi varð hækkaður til 10 milliönir, harav 2 skulu fara til hvalaveiðina. Hesar 2 milliönirnar fara allar ísenn í Sjóvinnubankan og verða soleiðis harvið beinleiðis at hjálpa uppá finansieringina av vinnulívinum.

Nú man nevnan finnst føroyingur, sum ikki er fegin yvir stóðuna hjá javnaðar - sjálvstýrissamgonguni á tingi.

Hatta var nakað av tí, sum fram er farið í minari fólkatingsræði.

Men tað er framtíðin, ið stendur fýri.

Hvat verður nú í fyrstu syftu at leika á fýri føroyingini á danatig?

TAÐ ER EITT GRUNDLÓGARVAL. MEN IKKI BARA TAÐ. ANNAÐ LEIKAR VIÐ Á OG TAÐ Í STÓRUM

Grundlógina havi eg greitt atkvøðu fýri, tí eg haldi hana vera eina ta bestu og frælsastu grundlóg í heiminum. Og sum í grundlógartalu míni víst á, eigur hon nógv gott nýtt ikki minst fýri føroyingini, fyrst og fremst tað, at tað verður gjørt sum ein grundlógarskylda at leggja alla orkuna á at veita øllum arbeiði.

Harra Louis Zachariasen vil hava serliga lóg at siga, um vit skulu hava fólkatingsmenn, og um vit hava teir, skal so lögtingið og ikki fólkíð velja teir.

Javnaðarmenn halda tað verða fundamentalt at hava føroyskar fólkatingsmenn, tí júst sum fólkatingsmenn kunnu føroysku umboðsmenninir fáa bestu atstøður at virka fýri føroyskum atstøðum í Danmark.

Vit vilja tí undir ongum føri ganga við til at strúka teir føroysku fólkatingsmennin.

FÓLKAVALIÐ ER HITT SANNA DEMOKRATIÐ

Vit halda tað vera mikið meiri demokratiskt, at fólkatingsmenninir verða valdir beinleiðis av fólkinum enn umvegis av lögtingsmönnum sum valmonnum. Valmannaskipanin er ein leivd av hálvum demokrati. Eg hugsí, at Louis Zachariasen er eina hálva öld aftaná við at bjóða sær fram til at yerja hetta hálva demokratið.

VINNULÍVIÐ Á FÓTUR, ARBEIÐI OG LIVSTRYGÐ TIL SLIT- MANNIN

Hin stórsta uppgávan hjá einum føroyskum fólkatingsmanni vil annars vera at fáa menn at áanna, at alt leikar á háva okkum at fáa skapt eitt vinnulív á landi og sjógví, ið kann hevja alt fólkíð til livilig og menniskjaverdug kor.

HITT STÓRA TAKIÐ

verður at fáa tann neyðturviliga pening til vega at keypa tólini, nútímans kappingarför tól. Og her stendur endurnýggjan av skipafloktanum við stórum nútímans skipum fyrst á skránni.

Á Tvøroyri, tann 23. apríl 1953.

P. M. Dam.

Samrøða

Framhald av 3. síðu.
handle med de to fiskerioorganisationer om økonomisk støtte til fiskerstrejken.

Organisatoriska samarbeiðið og verkfallshjálpin.

Lad mig sige straks, at vi rejste herop med ret udstrakte bemyndigel-sagen, dels i sine angreb paa DSF gennem 14' sept. — der fandt sted samtidig med at han havde sendt en mand til Danmark for at faa økonomisk støtte hos DSF — og dels den velkomst vi fik i 14' sept. hvor han skrev at vi var kommet for at undersøge paastanden om, at FA skulle være indmeldt hos os. At DSF ved denne optræden af Paturs-son har sparet betydelige beløb, er en sag for sig; vi har ikke haft noget ønske om at tage vore penge med hjem igen, men vi har ikke for villet vende den ene kind til, dernæst den anden, for saa endelig at stille vor aabne pengeskasse til raadighed for den ædle giver af lussingerne.

Hjálp til Suðuroyar fiskimannafelag.

Vi forespurte derfor FA's bestyrelse om man hurtigt kunne tage stilling til den anmodning om optagelse der forelaa fra Suderø fiskerforening, da vi i saa fald ville kunne stille midler til raadighed for fiskerne paa de andre øer. Vi fik besked paa, at dette spørgsmål først kunne afgøres tirsdag den 21' april. Imidlertid blev strejken afsluttet og dermed var hele spørgsmaalet bortfaldet.

Hjálpin frá Noregi og Svøríki.

De skandinaviske landsorganisationer har afventet en telegrafisk indberetning fra os, idet de skriftligt havde meddelt bestyrelserne for de to fiskerforeninger i en skrivelse af 10. april, at man paa daværende tidspunkt ikke saa sig i stand til at yde økonomisk støtte, for de havde faaet en indberetning fra DSF.

Víðvíkjandi trætni um D. s. F.

Hvis man iøvrigt vil spørge os om vort indtryk af den strid, der har

staaet om DSF, saa vil vi henvise til, at det er vort indtryk, at der stort set ikke har været andre divergenser end saadanne, der ogsaa vil kunne opstaa i Danmark, naar en tidligere udenforstaaende dansk fagorganisation har taget stilling til spørgsmaalet om indmeldelse i DSF. Vi har ikke haft lejlighed til at besøge ret mange lokale foreninger, mens vi har været heroppe, men fik dog tid til at imødekomme et ønske, fremsat af formanden fra Vestmannahavn, hvor vi ved et stort og velbesøgt møde fik lejlighed til at redegøre for formen for organisatorisk samarbejde. Vi havde den glæde, at flere erklærede modstandere stod frem og udtalte, at deres tidligere modstand mod samarbejdet berodde paa manglende — eller vildledende — oplysning om det rette forhold. Vi havde ogsaa lejlighed til at deltage i et stort møde i Vaag, hvor salen i det pragtfulde forsamlingshus var stuvede fuld. Her stod vi overfor de saakaldte »mandatsvigerere«, og ogsaa her blev man klar over, at de udsendte repræsentanter til afstemningen, der fandt sted i her i Thorshavn den 23. marts, havde vurderet situationen fuldkommen rigtigt. Dette møde og den stemning, der herskede, gjorde et meget stærkt indtryk paa os.

Framtidslige samarbejds.

Der er for os ingen som helst tvivl om, at det samarbejde, der nu er indledt med DSF, vil bortrydde adskillige misforstaaelser, og vi vil gerne understrege, at dette organisatoriske samarbejde, der nu er indledt, ikke behøver at vare en time længere, end vore færøske kammerater ønsker det.

Hvussu innlimingin verður at ávirka okkara sjálvstöðu.

Der er talt om, at man nu sætter sin selvstændighed og sin suverænitæt overstyr ved det indgaaede samarbejde. Intet er mere forkert; vi har tværtimod et afgjort ønske om, at selvstændigheden, saavel som det nationale særpræg vil kunne udvikles og styrkes og varetages ogsaa under et organisatorisk samarbejde vore to lande imellem. Vi stod ikke helt fremmed overfor tanken om at maatte konstatere, at vi fortsat fremover maatte gaa hver sine veje, da vi ankom til Thorshavn forrige torsdag, men vi har ingen grund til at skjule, at vi rejser herfra med et stærkt indtryk af et fast og ærligt haandslag mellem færøske og danske arbejdere.

SPOTPRIS!

Við sælger gode, brugte, reparerede Lager til meget smaa Priser. Lange, uldne, svenske Kapper 19 Kr. Stortrøjer 18 Kr. Uldne Benklæder 10 Kr. Lumbert-jakker 12 Kr. Svære uldne Jakker 10 Kr. Regnslag 4 Kr. Arbejds-tasker m. Rem 3 Kr. Livremme 1,50. Meget, pæne indbundne Romaner, meget store (Værdi 5 Kr.) sælges for kun Kr. 1,50 pr. Stk. Andre spændende uindbundne Bøger kun 50 Øre pr. Stk. Husk vi er billigst i Danmark. Skriv i Dag, 3 Dages Returret.

**SKOTØJSLAGERET,
PANDRUP ST.**